

'Gniff' - en äldre violett morot

För ett par år sedan beställde Sesam-medlemmen Birgit Christensen, M 2820, från Sønderborg i södra Jylland frö av mig. Med i brevet kom lite frö till mig.

Moroten 'Gniff', tyvärr angripen av morotsflugan.

De blev liggande, men så läste jag på etiketten och nyfikenheten väcktes: Gniff! Vilket namn! (Det skrivs ibland 'Gniff Rouge') - men på en morot kanske det var passande. Fröna jag fick var 2016 inköpta av Birgit i Schweiz i kantonen Tessin.

Jag slog på nätet och fann att sorten är en lokal, gammal lantsort från just landskapet Tessin, i sydöstra Schweiz, på gränsen mot Italien.

Bilderna visade en fantastisk violett, bred morot med vitt inre kött. Ja, ni förstår att den måste jag ju testodla direkt. Och förra året hade jag mina morötter som ni ser på bilden. Ni minns säkert torkan i augusti och några rötter sprack, men jag vattnade och pysslade lite med täckodling och fick en god skörd som övervintrade fint i min jordkällare från oktober till april. Detta är en vintermorot som klarar lagring mycket bra.

Ja, smaken då? Kanske inte den sötaste och godaste, men den duger. Kokt behåller den färgen ganska bra och detta blir en riktig snackis om ni bjuder på den, då man ser färgen. Den är ljus violett, skulle jag beskriva, alltså inte så mörk som den nästan svarta 'Purple Dragon'.

De övervintrade rötterna planterades ut i slutet av april. Då fanns redan gröna skott i topparna. Det måste alltså tackas ordentligt då vi har rådjur som går och sparkar upp dem om man inte ser upp. Det har hänt mig tidigare. Vi har inget staket runt vårt odlingslottsområde, vilket är ett stort misstag. Jag har för mig att det var ett krav från Uppsala Kommun som äger marken vi arrenderar.

Genom väldigt kraftig djupgrävning, ungefär vart tionde år, med massor av nergrävd kompost får jag även morötter att växa bra, trots styv Uppsala-lera.

Tyvärr har jag en hel del problem med morotsflugor, vilket framgår av bilden. Detta trots täckning med odlingsväv.

En annan besvärlig insekt är en mal eller kanske ett mott vars larver äter upp alla frukterna (frön) i mina morotsblomställningar. Jag fick tipset av Maj-Lis Pettersson att fröodla morötter vartannat år och nu har jag inte haft något problem med detta.

Kanske var det den här arten: http://www2.nrm.se/en/svenska_fjarilar/s/sitochroa_palealis.html?

I sommar har växterna vuxit, men blev inte så höga, ca 70 cm, och de mognade mycket sent. Jag brukar klippa av de blomställningar som blir bruna med bruna mogna frukter allteftersom. I år började de inte mogna förrän sent i augusti, men vi slapp svår frost och därför kunde jag vänta in i oktober med att rycka upp alla morötterna och frakta hem dem för torkning, hängande med rötterna upp.

När allt är riktigt torrt kommer den omfattande tröskningen. Jag gnuggar varje blomställning så att frukterna faller ner i ett säll. Sedan samlar jag allt och torkar i fyra timmar vid 23 grader i min torkmaskin. Även papperspåsen, som frukterna skall läggas i, torkas så. Till slut samlar jag allt i papperspåsen (ofta en sockerpåse som återanvänds) och knyter direkt in den i en tät fryspåse och in i frysen (- 18 grader). Innan jag fryser in brukar jag först testa lite av fröerna att de gror.

Påsarna tas bara ut en kort tid när jag delar med mig av fröerna. Sedan åker de in i frysen igen.

Mattias Iwarsson, M 118, www.mattiasbiologi.se